

4H

21

Toimintakertomus 2021
Mäntyharjun 4H-yhdistys

Mäntyharjun 4H-yhdistyksen toimintakertomus 2021

MÄNTYHARJUN 4H-YHDISTYS

4H-yhdistyksen toimintaa ohjaavat järjestön yhteinen päämäärä, toiminta-ajatus, arvot ja toimintaperiaatteet.

Sääntöjen mukaisesti Mäntyharjun 4H-yhdistyksen tarkoituksena on 4H-nuorisotyön avulla

1. voimistaa nuorten omatoimisuutta, yritteliäisyyttä ja käytännön taitojen hallintaa;
2. tukea nuorten terveitä elämäntapoja, kestävän kehityksen kunnioittamista sekä kansainvälistymistä;
3. edistää nuorten elämänhallintaa ja ehkäistä heidän syrjäytymistään;
4. edistää nuorten ja heidän perheidensä hyvinvointia

4H-yhdistys on rekisteröity yhdistysrekisteriin. Toimintakertomusvuosi oli yhdistyksen 93.

Käyntiosoite on Asematie 3, Mäntyharju (Kunnantalo).

Y-tunnus on 0276375-7.

JÄSENET

4H-yhdistyksellä oli vuonna 2021 169 jäsentä. Nuorisojäsenten ikäjakauma on 6-28vuotta. Valtaosa yhdistyksen toiminnasta on kaikille avointa ja tavoittaa laajasta mäntyharjulaisia lapsia, nuoria ja perheitä. Varttuneempien nuorten työ- ja yrittäjyystoiminnassa edellytetään 4H-jäsenyyttä. 4H-toiminnassa kohdattiin lapsia ja nuoria kertomusvuoden aikana **2593** kertaa.

HALLITUS

Mäntyharjun 4H-yhdistyksen hallitukseen kuuluivat sääntömääräisen kokouksen valitsemina ja hallituksen järjestäytyttyä seuraavat henkilöt:

Puheenjohtaja: Anssi Karjalainen

Varapuheenjohtaja: Janne Honkanen

Jäsen: Pirjo Keurulainen

Jäsen: Maiju Ukkonen

Jäsen: Sanna Tiilikainen

Jäsen: Jenny Reponen

Varajäsen: Heli Paaso

Varajäsen: Anu Pulkka

Varajäsen & 4H-nuorten edustaja: Jenni Pulkka

Hallituksen sihteerinä toimi 4H-yhdistyksen toiminnanjohtaja. Hallituksen kokouksiin on kutsuttu kaikki jäsenet.

KOKOUKSET

4H-yhdistyksen sääntömääräinen kokous pidettiin koronaepidemian aiheuttaman kokoontumisrajoituksen vuoksi Teams-yhteydellä etäkokouksena 27.4.2021. Osallistujina oli 12 jäsentä.

Hallitus kokoontui vuoden aikana 7 kertaa ja päätöspykälää kertyi toimintavuoden aikana yhteensä 71.

Toimintakaudella 2021 ojennettiin yhdistyksen luottamushenkilöiden pronssiset ansiomerkit Jenny Reposelle, Anu Pulkalle, Jenni Pulkalle ja Heli Paasolle. 4H-säätiö myönsi Vuoden luottamushenkilön stipendin yhdistyksen puheenjohtaja Anssi Karjalaiselle ja Alueellisen 4H-stipendin Jenni Pulkalle. Toiminnanjohtajalle myönnettiin 6.12.2021 Suomen Valkosen Ruusun 1.luokan mitali kultaristein.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Mäntyharjun 4H-yhdistys on Suomen 4H-liiton jäsenyhdistys. 4H-yhdistyksen toimialueeseen kuuluu Mäntyharjun kunta. Edelliseen vuoteen verrattuna toimialue säilyi ennallaan.

TOIMINNAN TAVOITTEET JA OHJAUS

Mäntyharjun 4H-yhdistyksen toiminta vuonna 2021 perustui 4H-järjestön edustajakokouksen vuonna 2019 hyväksymään kolmivuotiseen strategiaan "Kestävää kasvua tekemällä oppien, Strategia 2020–2022", syksyllä 2020 4H-liiton lähitukihenkilön ja yhdistyksen hallituksen kanssa käytyyn tuloskeskusteluun ja 4H-yhdistyksen sääntömääräisen kokouksen hyväksymään vuoden 2021 toimintasuunnitelmaan ja talousarvioon.

TOIMINTA

Tavoitteenamme on, että 4H-toiminnassa mukana olevista lapsista kasvaa aktiivisia, vastuullisia ja yritteliäitä nuoria. 4H-toiminta tukee kaikissa ikävaiheissa lapsen ja nuoren kasvua kestävään elämäntapaan, työhön ja yrittäjyyteen.

4H-yhdistys toteuttaa toimintaa 6–28-vuotiaille lapsille ja nuorille. Avaintuotteita ovat ryhmätoiminta, 4H-akatemia, työpaikka ja 4H-yritys. Valtakunnallisen 4H-järjestön tavoitteena on, että jokainen 4H-yhdistys tarjoaa omalla paikkakunnallaan kaikkiin avaintuotteisiin liittyvää 4H-nuorisotyötä. Tavoite toteutui Mäntyharjulla.

Yrittäjyyskasvatusta toteutetaan 4H-järjestön "Kolme askelta työelämään"-mallin mukaisesti.

1. 4H-kerhoissa lapset oppivat monipuolisesti kestävään elämäntapaan liittyviä arjen taitoja sekä yritteliään ihmisen perusvalmiuksia. Leirit, kilpailut ja kouluyhteistyö tarjoavat mahdollisuuksia ryhmässä toimimiseen, oppimiseen ja harrastamiseen.
2. 4H-akatemia on monipuolinen tekemisen ja oppimisen ympäristö 13–28-vuotiaille. Se on osaamisen näkyväksi tekemistä, opintopisteitä ja osaamismerkkejä. 4H-akatemia on hyödyllisiä työelämätaitoja, yrittäjyyttä, kansainvälisyyttä, omia

projekteja ja tekoja oman elinpiirin, luonnon, ympäristön ja muiden ihmisten hyväksi, vapaaehtoisuutta ja vaikuttamista.

3. 4H:n kautta jo 13-vuotias voi saada ensimmäisen työkokemuksen ja päästä kokeilemaan yrittäjyyttä ohjatusti. 4H-yhdistys valmentaa nuoria työtehtäviin ja työllistää nuoria vastuullisesti. Nuori voi työllistyä 4H-yhdistykseen, yhdistyksen kautta tai työllistää itsensä perustamalla oman 4H-yrityksen.

Koronapandemian vuoksi, viranomaissuositusten mukaisesti osa yhdistyksen hallinnollisesta työstä tehtiin etätyönä. Ryhmätoiminnat toteutuivat kuitenkin suunnitellusti lähitoimintana, terveysturvallisia toimintaohjeita noudattaen ja supistetuilla ryhmäkoi'illa.

Avaintuotteiden tulokset kertomusvuonna olivat:

1. 4H-harrastekerhoja ja teemakerhoja yhteensä 14kpl (11/2020), joiden kerhokäyntien määrä oli yhteensä 2103 (1473/2020). Lapsia 4H-kerhoissa oli vuoden aikana 211.

Perus4H-kerhot kokoontuivat Mynttilässä ja Taajamassa. Lisäksi **teemakerhot** Safkasankarit, iltapäiväkerhon minikokkis, kotieläintaiturit ja metsäsalapoliisit. Kertomusvuoden aikana käynnistettiin Mäntyharjun kunnan toteuttamana Suomen harrastamisen malli-hanke, jonka tavoitteena on ollut tuottaa lasten harrastustoimintaa koulupäivän yhteyteen. 4H-yhdistys toteutti hankkeeseen kerhotoimintaa viikoittain kokoontuvissa **Suomen harrastamisen mallin kerhoissa:**

- Kädentaitajat-kerhoja
- Luonto- ja eräkerho
- Välituntikerhot tiistaisin ja keskiviikkoisin (popup)

Osa ryhmätoiminnasta on ollut **pienryhmätapaamisia**, joilla on vaikutettu lasten ja nuorten terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin. Ryhmätapaamisten tavoitteena on ollut myös edesauttaa yhteisöllisyyden lisääntymistä omalla asuinalueella.

Osassa ryhmätoimintoja toteuttamisessa on ollut yhteistyökumppaneita, mm. Käärme-kallion eläinpiha, Reissupolku ry ja Helluntaiseurakunta.

Ryhmätoiminnassa järjestettiin myös:

- Kädentaitopajoja neljä, aiheina pääsiäis- ja jouluaskartelut Askeleella, maalaus-paja torilla ja havutyöt Tuustaipaleen Ruokafestareilla.
- Keppariesteratoja ja -kisoja kolme
- Pääsiäisseikkailu Leijonakodalla
- Tunne viljat-paja Toivolan puintitapahtumassa
- Vappumunkkipaja kotitalousluokassa
- Luontopeli-illat Mynttilässä ja Valtolassa

Vapaa-ajan harrastekursseille osallistui 196 lasta ja nuorta, koulutuspäiviä 150.

Vapaa-ajan ryhmätoiminnan lisäksi 4H-yhdistys toteutti useita koulu-yhteistyönä toteutettuja lasten koulutuksia:

- Keppariestekilpailut eskari A ja C
- Metsäretki ja taitorata Leijonakodan maastossa 3A
- Metsätaitopäivä Painalluksen poluilla Suomenniemellä 4A ja 4B
- Suomen malli harrastaa-oppilaskyselyjä yhtenäiskoululla kaksi, alakoululla ja yläkoululla

Yhteistyökumppanina metsäteemaisissa koulutuksissa on ollut Metsänhoitoyhdistys Mänty-Saimaa. **Kouluyhteistyön koulutuksiin** osallistui 133 lasta, koulutuspäiviä 174.

Leirejä järjestettiin:

- Talviloman pajapäivät, päiväleiri koululaisten talvilomalla (Aluehallintoviraston tuella)
- Kesäloman pajapäivät, päiväleiri koululaisten kesäloman ensimmäisellä viikolla (Aluehallintoviraston tuella)

Leireillä oli 22 lasta, ryhmäkokoja rajoitettiin viranomaissuosituksen mukaisesti.

2. Nuorten työllistämistoiminnassa työllistettiin 30 mäntyharjulaista nuorta työsopimussuhteessa 4H-yhdistyksen kanssa. Lisäksi välitettiin nuorten työpanosta yrityksille ja yksityisille henkilöille 4H-yritystoiminnan kautta. Yhdistyksen työtoiminnan kautta työllistyi 37 nuorta.

Valtaosa nuorista oli ensimmäisessä työsuhteessaan, nuorimmat 14-vuotiaita. Ensimmäisen työsuhteen merkitys on nuorelle suuri, jolloin 4H-yhdistys painottaa erityisesti työkasvatuksen laatua nuoren työllistämisessä. Nuoren kanssa pohditaan yhdessä työelämän pelisäännöt ja käydään mm. läpi työsuhteeseen liittyvät asiakirjat. Lisäksi huolellinen perehdyttäminen työtehtäviin on tärkeää.

Tyypillisimmät työtehtävät olivat piha- ja puutarhatöitä. Lisäksi metsätöitä. Koronapandemian vuoksi yksityishenkilöiden kodeissa sisällä suoritettavaa työtä ei nuorille välitetty, työtehtävät olivat kaikki ulkotöitä. Tämä vaikutti työtilaisuuksien määrään ja suuntasi työtehtäviä erityisesti pojille. Osa työtilauksista myös peruuntui koronasyistä. Osa nuorten työpalvelutoiminnan tehtävistä oli pitkäkestoisia, läpi kesän/vuoden toistuvia tehtäviä, osa keikkaluontoisia työsuorituksia. Osa työllistetyistä nuorista tarvitsi erityistä tukea työsuoritteiden tekemiseen. Lisäksi 4H-yhdistys oli TET-harjoittelupaikka paikallisille nuorille.

Työpalvelutoiminta oli kertomusvuonna merkittävä, osaamista ja työaikaa vaativa työkasvatuksen ja työelämävalmiuksien toiminto yhdistyksessä. Useita vuosia jatkunut säännöllinen koulu- ja yrittäjäyhteistyö on työelämäkasvatuksen kivijalka. 4H on profiloitunut kunnassa nuorimpien nuorten työllistäjänä ja toiminnan tarve ja merkitys tunnustetaan laajasti.

Työkasvatustoiminnassa järjestettiin koulutuksia:

- 4H-yrityskoulutuksia 3, kaikille 8.lk oppilaille kouluyhteistyönä omon tunneilla
- Ajokortti työelämään-koulutuspäivä kaikille 9.lk oppilaille kouluyhteistyönä
- Työt alkavat-perehdytyskoulutuksia kaksi työpalvelutoimintaan tuleville nuorille

Ajokortti työelämään-koulutuksessa yhteistyökumppanina olivat Mäntyharjun kunta (työllisyyskoordinaattori), Osuuspankki, Kesko (K-supermarket Mäntyharju), MTK, Mäntyharjun Apteekki ja Vierulan tila.

Työelämäkoulutukseen osallistui 103 nuorta.

3. 4H-yrityksiä toimi kertomusvuonna seitsemän (3/2020). Kolme yrityksistä oli jatkavia yrityksiä edelliseltä vuodelta, neljä 4H-yritystä aloitti uutena. 4H-yritysten toimialat:

- Piha- ja puutarhatöitä
- Metsätöitä, taimikonhoitoa ja istutusta
- Luonnontuotteiden keräämistä ja satoseurantaa
- Siivoustöitä, mattojen pesua

Osa 4H-yrityksistä toimi puhtaasti harrastetoimintana, osalla yrityksistä on Y-tunnus.

Yhdistys tuotti asiantuntijapalveluja tekemällä marjasatohavaintoja LUKE-luonnonvarakeskukselle (Digimasi). Havainnot suorittivat yhdistyksen kolme jäsentä. Lisäksi 4H:n toimesta kerättiin ja välitettiin jatkojalostettavaksi kuusenkerkkää.

Muuta toimintaa:

Mäntyharjun 4H-yhdistyksen toiminnanjohtaja oli asiantuntijajäsenenä/edustajana useassa työryhmässä:

- Maakuntaliiton alaisessa järjestöneuvottelukunnassa nuorisojärjestöjen edustaja
- Kunnan liikenneturvallisuustyöryhmässä
- Kunnan hyvinvointityöryhmässä järjestöedustajana
- Perusopetuksen kumppanuuspöydässä
- Koulun ruokailutoimikunnassa
- Etelä-Savon koulu- ja oppilaitosnuorisotyön verkostossa
- Suomen harrastamisen mallin ohjausryhmässä

Yhdistys osallistui joka kuukauden ensimmäisenä maanantaina järjestettävään suojatiepäivystykseen Yhtenäiskoulun lähiristeyksissä. Suojatiepäivystys on osa yhdistyksen liikenneturvallisuuskasvatustyötä.

HENKILÖSTÖ JA HENKILÖSTÖKULUT

Mäntyharjun 4H-yhdistyksen vakituisen ja kokopäiväisen henkilöstön lukumäärä oli vuoden 2021 lopussa yksi toimihenkilö (toiminnanjohtaja). Lisäksi yhdistyksen palveluksessa oli yksi osa-aikainen ja määräaikainen toimihenkilö toiminnanohjaajan tehtävässä ja kolme tuntityötä tekevää (aikuista) ohjaajaa. Ohjaajien apuna ryhmätoiminnassa työskenteli seitsemän nuorta apuohjaajaa.

4H-yhdistyksen työllistämien nuorten lukumäärä oli 37, joista 13-17-vuotiaita oli 35.

4H-yhdistyksen henkilöstökulut olivat vuonna 2021 yhteensä 39360,35€ (-26002,70€ /2020). Varsinaisen työsuhteisen henkilöstön palkkojen lisäksi henkilöstökuluihin sisältyvät ulkopuoliset palkkionsaajat. Henkilöstökulujen nousu johtui toiminnanjohtajan koko vuoden kokoaikaisesta työajasta. Kokouspalkkioita ei ole maksettu. Kustannuksiin sisältyvät maksettujen palkkojen ja palkkioiden eläkekulut ja muut henkilösivukulut sekä lomapalkkavelan muutos.

TALOUS

Mäntyharjun 4H-yhdistyksen tilikauden 2021 tulos oli ylijäämäinen +1113,88€. Taseen loppusumma oli 39637,63€ (38119,88€/2020).

Yhdistyksen rahoitus koostui valtaosin Suomen 4H-liiton välittämästä valtionavustuksesta (Maa- ja metsätalousministeriö) ja kuntarahoituksesta.

Aluehallintovirastot myöntävät vuosittain avustusta lasten ja nuorten paikalliseen harrastustoimintaan ja se on merkittävä rahoitus päiväleirien toteuttamisessa. Mäntyharjun 4H-yhdistys sai Itä-Suomen aluehallintovirastolta tukea päiväleiritoiminnan tukemiseen. Pienryhmätoimintaan saatiin tukea myös Essoten järjestöavustuksesta ja Osuuspankin sponsoritukea.

4H-yhdistyksen muu rahoitus koostui jäsenmaksutuloista, palvelutoiminnan tuotoista, Ysit töihin hankerahoituksesta ja muusta yhdistyksen omatoimisesta varainhankinnasta.

TOIMINNAN- / TILINTARKASTAJA

Mäntyharjun 4H-yhdistyksen toiminnantarkastajina toimivat Ulla Torniainen ja Soili Montonen.

TULEVA KEHITYS

Mäntyharjun 4H-yhdistyksen hallitus arvioi, että 4H-toiminnan tulevaisuus Mäntyharjun kunnassa on vakaa. Yhdistyksen ryhmätoiminnat ja nuorten työ- ja rittäjäyyskasvatustyö ovat tärkeä osa mäntyharjulaista palvelutarjontaa ja kuntakuvaa, jota arvostetaan. Järjestössä tehtävä nuorisotyö tukee lakisääteisiä hyvinvointipalveluja.

4H-toiminnan sisällöt vastaavat moniin yhteiskunnallisiin tarpeisiin ja ajankohtaisiin haasteisiin. Toisen koronavuoden myötä lasten ja nuorten harrastustoiminnan merkitys on entisestään korostunut. Arvokasta on, että toiminta säännöllistä, luotettavaa ja ohjaamistyö on ammatillisesti orientoitunutta. Tällöin se tukee myös koulun opetustyötä ja perheiden kasvatustyötä. Ryhmätoiminnoissa korostuu ryhmien suuri koko, lasten iso ikähaitari ja lasten monenlaiset haasteet. Poikkeusajat ovat osoittaneet myös sen, kuinka tärkeää tuttu järjestötoimija on monelle lapselle ja perheelle. Tunnettuus helpottaa myös verkostoissa toimimista. Mäntyharjun 4H-yhdistyksen intressi on edelleen tuottaa

monipuolisesti laajaa ja laadukasta ryhmätoimintaa lapsi- ja perhelähtöisesti. Huomioitavaa on, että toimintaa suunnataan myös taajaman ulkopuolelle.

Ryhmätoiminnan lisäksi toinen tärkeä 4H-toiminnan kivijalka on nuorten työllistäminen ja siihen liittyvä kasvatustyö. Monelle nuorelle työsuhde 4H:n kautta on ensimmäinen ja siten erityisen tärkeä. 4H-järjestön osaaminen ja kontaktit edesauttavat työtilaisuuksien löytämisessä nuorille ja nuorten ohjaamisessa työelämään. Työllistämistyön taustalle tarvitaan säännöllistä nuorten kouluttamista työelämätaitoihin. 4H:n tuottamat työelämä- ja yrittäjyyskoulutukset ovat muodostuneet perinteisiksi, vuosittain toistuviksi tapahtumiksi, osaksi nuorten koulutyötä. Nuorten työllistämisen tehtävän onnistumisessa oleellista on kiinteä yhteistyö kunnan ja mm. koulujen (yläkoulu, lukio) ja paikallisten yritysten kanssa. 4H-työn vankka ydin on jatkossakin paikallisessa työ- ja yrittäjyyskasvatustyössä.

Toimintaympäristön muutokset vaikuttavat osaltaan 4H-toiminnan tulevaisuuteen. Paikallinen 4H-työ tarvitsee osajia järjestötyöhön ja ohjaamistyöhön. Ohjaajien rekrytointi ja kouluttaminen on haastavaa ja siihen ratkaisuna voisi olla yhteistyö julkisen sektorin ja muiden järjestöjen kanssa. Toinen välttämätön 4H-työn mahdollistava resurssi on riittävä määrärahoitus. Rahoituksen täydentävää osuutta, omatoimista varainhankintaa, ei voi varsinaisen 4H-työn kärsimättä nykyisestä kasvattaa. Lisäksi toiminnan toteuttamiseksi tarvitaan tiloja, niin ryhmätoimintoihin kuin hallinnonkin järjestämiseksi. Ryhmätoimintojen osalta tiloja on hyvin tarjolla, osa toiminnasta voidaan ulottaa haja-asutusalueelle mm. kyläyhdistysten tiloihin, osa toteutetaan koulun ja kunnan osoittamissa tiloissa. Osassa 4H-toimintaa hyödynnetään kunnassa olevia laadukkaita retkeilykohteita. Hallinnolle toivotaan järjestyvän tilat kunnan tilaohjelman puitteissa. Mäntyharjun 4H-yhdistys uskoo, että 4H-toiminnan tulevaisuus Mäntyharjun kunnassa on myönteinen.

Mäntyharjun 4H-yhdistyksen vahvuus on osaava ja sitoutunut luottamushenkilöiden joukko. Hallituksen työskentely oli kertomusvuonna sujuvaa ja yhdistyksen toimintaa edesauttavaa.

Yhteistyössä Mäntyharjun 4H-yhdistyksen kanssa ovat olleet lukuisat tahot, yksityiset henkilöt ja yhteisöt. Lämmin kiitos kaikille kertomusvuonna 4H-toiminnan mahdollistaneille tahoille.

4H-järjestön arvot

Harkinta - Head kuvaa sitä, miten tärkeää ihmisen on jatkuvasti kehittää omaa ajatteluaan sekä pyrkiä kaikessa toiminnassaan rehellisyyteen ja oikeudenmukaisuuteen.

Harjaannus - Hands tarkoittaa käytännön ja käden taitoja, joita harjoitellaan kaikessa 4H-toiminnassa. Tähän liittyvät tärkeänä osana asenteet, kuten esimerkiksi yritteliäisyys ja ahkeruus.

Hyvyys - Heart kertoo toisen ihmisen sekä luonnon kunnioittamisesta ja huolenpidosta. Siihen liittyvät myös suvaitsevaisuus, yhteistyötaidot ja hyvä käytös.

Hyvinvointi - Health on kokonaisvaltainen asia, johon liittyvät ihmisen fyysinen ja henkinen tasapaino sekä riittävä aineellinen hyvinvointi. 4H-toimija pystyy luomaan arjen hyvinvointia itselleen ja muille.

4H

Mäntyharjun 4H-yhdistys

Asematie 3, kunnantalo, Mäntyharju